

Kärt återseende

I augusti i år återkom Karin Sundén till Dominica. Hon träffade bland andra våra vänner Connie Williams i förskolan och Rachel Green i biblioteket. Här är Karins berättelse.

Dominica i augusti är en utmaning! Orkaner kretsar runt ön, regnväder drar fram. Däremellan en hetta så stark att solen nästan lyser vit. Här regerar naturen till fullo! Man känner sig väldigt liten inför dessa krafter.

Jag flög från Puerto Rico den 19 augusti, mitt emellan två tropiska oväder, och landade på flygplatsen i Melville Hall. Flygturen var magisk. Att se Dominica tona fram i sin massiva grönska, komma närmare och närmare, se de veckade skogklädda bergen, de små husen spridda i grönskan fyller mig med en hisnande känsla av att vara tillbaka i något förgånget. Vilken märklig ö detta är! Varför kom jag att älska den så mycket?

En grön vänlig famn

Flygplanet surrar och nu nuddar vi nästan trädtopparna. Hur kan man landa här? Men så dyker den nya långa landningsbanan upp och plötslig är jag ute i det starka solljuset och får skjuts med en student från Ross University. Han har just anlänt tillsammans med sin pappa, för att installera sig inför den nya terminen. De ser sig nyfiket och något förvirrat omkring när den lilla bussen kränger hit och dit på den extremt slingriga vägen till Portsmouth. Grönskan tränger på från alla håll. Pappan frågar om säkerheten på ön. När jag bodde här tänkte jag aldrig på att säkerhet skulle vara ett problem. Jag upplevde aldrig att någonting var farligt. Jag befann mig i en stor grön vänlig famn. Efter ett tag visste alla, från norr till söder, vem jag var – den svenska bibliotekarien i territoriet.

Det byggs överallt

Vid första anblicken ser allt ut som förr. Men så kommer den ena förändringen efter den andra i dagen. Man bygger överallt! Vägar, hus, förstärkningar längs havet! Vägen mellan Portsmouth och Roseau är nyasfalterad och bred och plötslig kan man köra nästan som hemma, utan de ständiga inbromsningarna för hål och stenar.

I territoriet är kanske vägen sig ganska lik, men Salybia har fått en splitter ny skola och flera ”housingschemes” har vuxit upp. Små prydliga villor, som ersätter träskjulen för speciellt behövande. Jag kör uppför den branta backen till

familjen Fredrick I Sineku för att träffa Clara. Det är längesedan jag såg henne. År 2007, senaste gången jag var här, lyckades jag inte träffa henne. Jag har inte sett Clara sedan 2004. Sju år har förändrat henne fullständigt. Då var hon en smal, inbunden flicka med sällsynta leenden. Men hon var mycket pålitlig och hängiven i sitt arbete i biblioteket. Nu möter hon mig glädjestrålände, rund och glad, Hon har en tvåårig son och en man som studerar jordbruk i Venezuela. Och det bästa av allt... de har fått ett av de nya husen! Än så länge tomt på möbler, men med möjligheter till ett bättre liv. Och nu vill hon ta itu med biblioteket igen. Verksamheten har legat nere i några år. Kan det bli en förändring? Fler böcker behövs, säger Clara, på min fråga om hur vi bäst skulle kunna hjälpa till. Och allra helst barnböcker!



Nya bostäder i Mahaut River. Foto: Karin Sundén

I biblioteket i Salybia arbetar Rachel Green träget och helt ideellt. Jag måste säga att jag är imponerad av hennes arbete. Hon håller biblioteket öppet ett par eftermiddagstimmar varje dag. Och detta har hon gjort i 10 år nu!

10 år av träget arbete

Jag lämnade Dominica för exakt 10 år sedan. Det är helt storartat att biblioteket fortfarande lever. Jag kom till Dominica för 12 år sedan på uppdrag av Stockholms FN-förening, startade en verksamhet först i Salybia och sedan i Sineku. Framför allt hade jag hjälp av unga volontärer, skolungdomar som ville lära sig något nytt. Biblioteket blev en populär arbetsplats under några år. Men folk kom och gick. För ungdomar på väg ut i livet var det bara en passage. Utom för Rachel Green! Rachel var etablerad, gift och hade tre barn, och jobbade som förskollärare. Från början insåg hon bibliotekets värde, speciellt för skolbarnen. Rachel är otroligt stabil och pålitlig.



Rachel Green i biblioteket i Salybia. Foto: Karin Sundén

Men visst behövs bidrag till biblioteket! Under min tid hade jag en budget för bokinköp, och jag lyckades skapa en fin liten samling böcker speciellt om karibernas historia och kultur. Jag samlade bl.a. artiklar och till min glädje ser jag att artikelarkivet finns kvar intakt i ett plåtskåp.

Att tillhandahålla uppslagsböcker, handböcker och läroböcker för skolungdomar var och är en annan del av bibliotekets verksamhet. Problemet här är att beståndet snabbt blir föråldrat. För att vara användbart måste det hela tiden förnyas. Sådant kostar pengar.

Kvaliteten är viktigast

Redan på min tid kom bokdonationer från när och fjärran, ofta från olika kyrkliga organisationer i England. Själv ville jag kasta huvudparten av dessa ofta undermåliga böcker, men för mina vänner i territoriet var det i alla fall något att fylla hyllorna med. Tyvärr tror jag att denna andel moralisk och religiös litteratur har vuxit.

Kvaliteten på innehållet i ett bibliotek är alltid det viktigaste. Sedan spelar det mindre roll om fasaden behöver målas eller om det saknas ett par stolar. Detta är det stora dilemmat i verksamheten. Att kontinuerligt förnya bokbeståndet verkar omöjligt under rådande förhållanden. Jag tror att biblioteken i territoriet har allt att vinna på att i framtiden gå upp i den nationella biblioteksverksamheten på ön.

På Carib Council träffar jag både chief Garnette Joseph, Jaqueline, som är sekreterare och Sylvanie Green, som nu har en högt uppsatt post på Ministry of Carib Affairs i Roseau. Garnette berättar att man fått pengar för att renovera fasaden på biblioteket i Salybia.



Connie Williams i förskolan i Crayfish River. Foto: Karin Sundén

Jag besöker även förskolan i Crayfish River. Connie Williams gör ett fantastiskt arbete där och tar nu också emot barn och ungdomar med särskilda behov. Axel, son till Kent Auguiste, har studerat teckenspråk i Puerto Rico och har nu flyttat hem igen med fru och dotter. Han är lärare för hörsel-skadade på denna skola. Han var en av volontärerna i biblioteket på min tid tillsammans med sin gode vän och kusin Reny Auguiste, nu är guide i museibyn.

Målarfärg efterlyses

Connie låter meddela att hon behöver pengar till målarfärg. Hon har målat väldigt fint i skolan, men fler utrymmen behöver snyggas upp. I förskolan är det lätt att konkret bidra med material.

Jag går ner och tittar på huset jag hyrde när jag bodde här. Raphael och Helen, mina underbara hyresvärdar, är båda döda. Några släktingar har tagit över. Allt känns med ens vemodigt.

Denna lilla, lilla plats! En alldeles speciell värld i världen. Inte bara Dominica utan alla små öar i Karibiska havet! Vad har de för chans? Jag tänker på boken "A small place" av Jamaica Kincaid från Antigua. En dominikansk vän hör några européer diskutera just detta: "It is such a small place". Flera timmar efter samtalet säger han plötsligt "Dominica is not so small. Dominica is big enough".

Kommentaren har landat och stoltheten kräver ett statement. Jag kanske inte behöver oroa mig.

Karin Sundén

